

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Nicolai Hieronymi Gvndlingii J. C. Ivs Naturæ ac Gentivm

Gundling, Nicolaus Hieronymus

Halæ Magdebvrgicæ, 1736

Cap. XXXIV.

urn:nbn:de:gbv:45:1-208

successio partium non impedit, quo minus sit ac maneat vnus populus. At singulorum seruitus *pœnalis* ob delictum personas vix egreditur. Quod si mitius agatur cum deuicta gente, id Domini benignitati acceptum ferendum, inque politica prudentia merito *Victoribus* commendatur.

CAP. XXXIV.

DE

DOMINIS AC SERVIS IN
STATV CIVITATIS.

§. I.

VTi ciuitas prospicit, ne quis rebus suis vtatur male; ita multo magis prouidet, ne seruis abutantur domini, aut ab illis aliquid periculi immineat rei publicæ.

§. II.

Etſi enim rationi contrarium non est, vt in seruos dominis concedat ciuitas vitæ ac necis ius; tamen id *neceſſe* non est: sed vbi eo abuti cœperint domini, merito abutentibus adimitur.

§. III.

Ita Principes Romani variis atrocibus

ces

ces dominos legibus circumscripserunt, cum *Stoicorum* principiis seducti peccata existimarent paria, & ob leue sapius delictum mancipia in furcam agerent, aut modis indignis lacerarent.

Explicetur locus *Galeni* ad rem maximè *de affectibus*.
faciens, cuius ætate seruos indignissime tractabant. Romani.

§. IV.

Sed caue tamen, atrocitatem voces, Romanos seruos iumentis adsimilasse, & *rebus*, non iis connubia permisisse, sed contubernia, non caput, non nomen, non *Quiritium* ius reliquisse, sed habuisse pro mortuis. Duntaxat verba inhumana sunt: res ipsa nihil crudelitatis continet: nisi abusus accedat.

§. V.

Sat scio, Germanos duriores adhuc leges seruis suis præscripsisse: vt plerique existimant, seruile nomen non amplius in Germania audiri. Falluntur, qui ita sentiunt, vti dudum demonstrauit illustris *Thomasius*.

§. VI.

Causa vero, quare ita rationes subdlexerint Doctores, ea est, quod ad decempedam moris Romani omnes

D d 4 exe-

exegerint seruos : cum tamen id ab arbitrio pacifcentium , aut etiam impetrantium prorsus dependeat. Iam vero quum obseruassent , homines proprios aliis obligari & acquirere , & contrahere , & coniugia inire , statim induxerunt animum , eos non habere seruos: quod perinde est , ac si quis diceret , *Græcos* caruisse mancipiis , quod tolerabiliores iis conditiones , in quibusdam causis , permiserint.

§. VII.

Vnde etiam prorsus absolum est , quod refert *Huberus* , seruos ex India adlatos ad libertatem in Europa proclamare posse. Quis hoc unquam crederet ? ubi vsus huic respondet adserto ?

§. VIII.

Id verum est , inualuisse fere inter Christianas gentes morem , vt ne amplius mancipiorum loco habeantur *captiui* , sed , *pretio dato* , vel euadant liberi , vel , pace facta , redeant post limen. Causam ei consuetudini aut Pontifex dedit Romanus , aut aliæ circumstantiæ , vti ostendit *Hertius* dissertatione de *Lyro*.

§. IX.

Turcas vero simili , quo nos tractant,

Etant, modo tractamus. Sed inde tamen non nisi stupidissimus concludet, vigere apud nos *seruitutem Romanam.*

§. X.

Vti vero diuerfa apud Romanos ^{seruitus diuiditur} seruitutis ratio, atque apud alios popu- ^{in perfectam et im-} los inualuit; ita necesse non est, vt ^{perfectam; illa vocatur,} eosdem MANVMITTENDI modos vbi- ^{si indeterminata ac perpetua pro ali-} nis gentium admittamus. ^{mentis domino pro-} Dependet ^{mittuntur officia. Im-} id iterum ab arbitrio dominorum, ^{perfecta autem defini-} & ^{tar operis ratione rei,} temporis & ^{monte} diu ^{dis} ^{precepit.}

§. XI.

Vnde in hac disciplina necessum non est, vt de LIBERTIS eorumque conditione, vtpote re arbitraria, nimium simus solliciti. Quidquid hac parte discimus, ad historiam iuris Romani ^{aliarumque gentium} pertinet.

§. XII.

Id addimus, non habuisse *Iustini-* *anum* sat rationis, vt promiscuam *man-* *numittendi* facultatem contra maiorum instituta permetteret. Quod & de *sacer-* *dotibus* in Germania meretur obseruari: qui aliter hac parte, quam primi *Christiani* sunt philosophati. ^{Hobbesius de ciue c. 8. §. 7. ma-} ^{iusis miset, et parum aduertit philosophatur de hac materia.}

CAP.